

บทที่ 5

อภิปรายผลการวิจัย

บทนี้จะกล่าวถึง สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผล ซึ่งผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงตามลำดับ
ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดยะลา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดยะลา ตามบทบาทหน้าที่ในระเบียบกระทรวง
ศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543

1.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดยะลา ที่มาจากกลุ่มผู้แทน ผู้มีวุฒิการศึกษาและรายได้ที่
แตกต่างกัน

1.3 เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้แทน วุฒิการศึกษาและรายได้ที่ต่างกัน มีผลต่อ
การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดยะลา

2. สมมติฐาน

2.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากกลุ่มผู้แทนต่างกันมีส่วนร่วมในการจัด
การศึกษาแตกต่างกัน

2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการจัด
การศึกษาแตกต่างกัน

2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

2.4 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากกลุ่มผู้แทนที่ต่างกันและวุฒิการศึกษาที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

2.5 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากกลุ่มผู้แทนที่ต่างกันและรายได้ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

2.6 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาที่ต่างกันและรายได้ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

3.วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2545 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม จังหวัดยะลา ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม จังหวัดยะลา มีจำนวน 13 โรงเรียน จำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 180 คน จำแนกเป็นกลุ่มผู้แทนบุคคลภายใน จำนวน 59 คน กลุ่มผู้แทนบุคคลภายนอก จำนวน 76 คนและกลุ่มผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 45 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้มาโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 123 คน โดยวิธีการการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) แล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม จังหวัดยะลา จากโรงเรียน 13 โรงเรียน จำนวน 180 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามบทบาทหน้าที่ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 จำนวน 1 ชุด โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดยะลา เกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

คำถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดยะลา ตามบทบาทหน้าที่ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ (23 ข้อ) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน (16 ข้อ) ด้านการให้ความเห็นชอบ (15 ข้อ) รวมทั้งนับ 54 ข้อ

3.4 คุณภาพเครื่องมือ

คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านแล้วนำไปทดลองกับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อทดสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9555 โดยมีความเชื่อมั่นรายด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการเท่ากับ .9218 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนเท่ากับ .8999 และด้านการให้ความเห็นชอบเท่ากับ .9534

3.5 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย จากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดยะลา เพื่อขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูล ไปยังผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ขอนหนังสือนำส่งแบบสอบถามจากสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดยะลาถึงผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม จังหวัดยะลา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารโรงเรียน ช่วยดำเนินการส่งและรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงผู้บริหารโรงเรียนด้วยตนเอง เพื่อที่จะให้ผู้บริหารโรงเรียนส่งแบบสอบถามให้คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนและเก็บรวบรวมมาไว้ที่โรงเรียน
4. หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนจากผู้บริหารโรงเรียนด้วยตนเอง
5. นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ สรุปผลตามขั้นตอนของการวิจัย

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ในการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและการทดสอบค่าเอฟ เมื่อพบความแตกต่างแล้วทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) โดยการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามมาจัดกลุ่มตามลักษณะของตัวแปรที่ศึกษา แล้วหาค่าความถี่และร้อยละแต่ละรายการ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย
2. วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ รายต้นและภาพรวม พร้อมทั้งเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดยะลา ตามสมมติฐานการวิจัยด้วยสถิติ การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ พร้อมทั้งเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

4. ผลการวิจัย

มีสาระสำคัญสรุปตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดยะลา พบว่า โดยภาพรวมคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดยะลา ที่มาจากกลุ่มผู้แทน ผู้มีวุฒิการศึกษา และรายได้ที่แตกต่างกัน พบว่า

2.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากกลุ่มผู้แทนต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน โดย บุคคลภายในมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากกว่าบุคคลภายนอก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มาจากกลุ่มผู้แทนต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในแต่ละด้านแตกต่างกัน คือ ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการและด้านที่ 3 ด้านให้ความเห็นชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนด้านที่ 2 ด้านส่งเสริมและสนับสนุนไม่แตกต่าง

2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ร่วม(Interaction) ระหว่างกลุ่มผู้แทน วุฒิการศึกษาและรายได้ที่ต่างกันต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดยะลา พบว่า

3.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากกลุ่มผู้แทนและวุฒิการศึกษาที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

3.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากกลุ่มผู้แทนและรายได้ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

3.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาและรายได้ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย นำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยการวิจัยได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดยะลา ตามบทบาทหน้าที่ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดยะลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นรศ หิ์นุกูล (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนราธิวาส พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโดยรวมทุกด้านและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิคม ผัดแสน (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาคู่การพัฒนา การศึกษาของกลุ่มโรงเรียนอุดรศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขียงดาว จังหวัดเขียงใหม่ พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาคู่พัฒนาการศึกษา คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง และงานวิจัยของ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า คณะกรรมการมีส่วนร่วม 5 เรื่องได้แก่ การวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงานและการประเมิน โดยคณะกรรมการการศึกษาเข้ามามีส่วนมีส่วนร่วมในเรื่องอื่นๆ ในระดับปานกลาง งานวิจัยของ ศุภมาส การะเกตุ (2545 : 44-48) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประจำโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และงานวิจัยของลำเพย เป็นมนัส (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถม ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง นอกจกนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเรืองยศ พงวนุสนธิ์ (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่าทั้งผู้บริหารและประธานกรรมการโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าคณะกรรมการโรงเรียนปฏิบัติงานตามบทบาทโดยรวมทุกด้านในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษายังประสบกับปัญหาและอุปสรรคเนื่องจาก

1. ในช่วงเวลาที่มีการเก็บข้อมูลนั้นเป็นช่วงที่คณะกรรมการสถานศึกษาชุดเก่าได้ดำรงตำแหน่งตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ครบกำหนดสองปีและตามระเบียบให้คณะกรรมการสถานศึกษาจับสลากออกกึ่งหนึ่ง ซึ่งอาจมีส่วนทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาชุดใหม่กึ่งหนึ่งที่ไม่ใช่บุคคลเดิมที่เพิ่งจะรับตำแหน่งยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 เท่าที่ควร ซึ่งมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาในภาพรวม ดังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นเรศ หิ้นนุกุล (2544 : 107) พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองและงานวิจัยของ สายพิน เชื้อชูชาติ (2541 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาจากการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในขอบเขตของบทบาทหน้าที่และขาดความร่วมมือจากชุมชน

2. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องประกอบอาชีพประจำ ส่งผลให้มีเวลาให้กับสถานศึกษา น้อย ซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายพิน เชื้อชูชาติ (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาจากการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ได้แก่ กรรมการการศึกษาต้องประกอบอาชีพ มีงานประจำ ไม่มีเวลาและงานวิจัยของ เรืองยศ พงนุสนธิ์ (2541 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาสำคัญในการปฏิบัติงาน คือ มีเวลาในการปฏิบัติงานน้อย ส่วนสาเหตุสำคัญของปัญหาพบว่า มีภารกิจงานมากและงานวิจัยของ นเรศ หิ้นนุกุล (2544 : 107) พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขาดการประสานงานระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษากับสถานศึกษา

3. คณะกรรมการสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ไม่ได้รับการอบรมและการนิเทศแนะนำ คิดตามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษา จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรืองยศ พงนุสนธิ์ (2541 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาสำคัญในการปฏิบัติงานตามบทบาท คือ คณะกรรมการโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษางานวิจัยของ นิภา วรรณารักษ์ (2540 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียน คือ ขาดการนิเทศแนะนำ กำกับติดตามจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่าง

ต่อเนื่องและงานวิจัยของ ธาณี โมกขพันธุ์ (2545 : บทคัดย่อ) พบว่า แนวทางแก้ไขปัญหาค้นคว้าได้แก่ สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องจัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดยะลา ที่มาจากกลุ่มผู้แทน ผู้มี วุฒิการศึกษาและรายได้ที่แตกต่างกัน

2.1 สมมติฐานข้อที่ 1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากกลุ่มผู้แทน ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการ สถานศึกษา ที่มาจากกลุ่มผู้แทนต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดย บุคคลภายในมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มากกว่าบุคคลภายนอก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาที่มาจากกลุ่มผู้แทน ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในแต่ละด้านแตกต่างกัน คือ ด้านที่ 1 ด้านการบริหาร จัดการและด้านที่ 3 ด้านให้ความเห็นชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนด้านที่ 2 ด้านส่งเสริมและสนับสนุน ไม่แตกต่าง

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะกลุ่มผู้แทนบุคคลภายในประกอบด้วย ผู้บริหาร สถานศึกษา ผู้แทนครูและผู้แทนศิษย์เก่า โดยสภาพนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและผู้แทนครูเป็นผู้ที่ กำลังปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษานั้นๆอยู่แล้ว ย่อมจะมีความเข้าใจในระบบการทำงานและ ปฏิบัติงานเป็นอย่างดี ส่วนผู้แทนศิษย์เก่าเป็นบุคคลที่เคยศึกษาจากสถานศึกษานี้ ย่อมมีความ เข้าใจในความต้องการ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนและเป็นผู้ที่มีความ สัมพันธ์กับบุคลากรในโรงเรียนเป็นอย่างดีเพราะเคยศึกษาที่โรงเรียนนี้มาก่อน ด้วยเหตุนี้จึง ทำให้บุคคลภายในจึงมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเฉลี่ยมากกว่าบุคคลภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สาราญ หาญประเสริฐ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาอำเภอ ภูเวียง จังหวัดขอนแก่น พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากตัวแทนครูและผู้บริหาร โรงเรียนมีส่วนร่วมมากทุกด้าน ส่วนกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากตัวแทนชุมชนมีส่วนร่วม น้อยทุกด้าน และยิ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสงค์ ชูวิจิตร (2540 : 122) ศึกษา เปรียบเทียบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้ พบว่า โดย ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่

ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายคู่พบว่า บุคลากรภายในสถานศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่า ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญจิต งามสง่า (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาบทบาทของผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัด ระยอง พบว่า 1) ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดระยอง มีการปฏิบัติตาม บทบาทโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทน ผู้ปกครองและผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับบทบาทผู้แทนครูใน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดระยอง โดยภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า บทบาทของผู้แทนครูในคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารกับผู้แทนผู้ปกครองแตกต่างกันและความคิด เห็นของผู้แทนครูกับผู้แทนผู้ปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วน ประจวบ สือประสาร (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของ คณะกรรมการโรงเรียนขยายโอกาสในเขตการศึกษา 1 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม ระหว่างกลุ่มของคณะกรรมการโรงเรียน 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้บริหารและครู 2) กลุ่มผู้ปกครอง และศิษย์เก่า 3) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า โดยภาพรวมทุกกลุ่มมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญ โดยกลุ่มกลุ่มผู้บริหารและครู มีส่วนร่วมในระดับมากและมากกว่ากลุ่มอื่นๆซึ่งมีส่วน ร่วมในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญ

จากผลการวิจัยนี้ในส่วนของกลุ่มผู้แทนภายนอกและกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาแตกต่างกันในระดับที่น้อยกว่าอาจจะเป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังขาดความรู้และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการ ซึ่งเนื้อหาสาระในด้านการ บริหารจัดการ นี้จะมีความเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา การ กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผน การเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา และการแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบนี้ จากขอบเขตของ บทบาทหน้าที่ที่กล่าวมาส่งผลให้กลุ่มผู้แทนภายนอกและกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่ขาดความรู้และ ประสบการณ์ในด้านนี้น้อยกว่าบุคลากรภายในซึ่งมีความรู้ในด้านการบริหารจัดการดีกว่า จึงส่งผลให้ กลุ่มผู้แทนภายนอกและกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับที่น้อยกว่า ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเกิด ครเจริญ (2544 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เห็นว่ามีปัญหามากคือ กรรมการมีความรู้ด้านการจัด การศึกษาไม่เพียงพอ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรัญญา เวสสุวรรณ (2545 : บทคัดย่อ) พบว่า ด้านการทำสาระหลักสูตรสถานศึกษานั้น มีปัญหาคือ บุคลากรไม่เข้าใจการทำหลักสูตร

สถานศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตร ปัญหาคือ ตัวแทนชุมชนไม่เข้าใจการจัดการเรียนการสอน ส่วน จารุมาศ บุญอินทร์ (2544 : บทคัดย่อ) พบว่า สภาพการณ์มีส่วนร่วมของโรงเรียนและชุมชน ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีข้อจำกัดของแนวความคิดที่แตกต่างกันเรื่องการมีส่วนร่วม คือ หน่วยงานมีอำนาจสั่งการ มีแนวคิดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผน ควบคุมกำกับกำกับการดำเนินงานของสถานศึกษา ส่วนแนวคิดของประชาชน/ชุมชน มีความเข้าใจว่า การมีส่วนร่วมหมายถึงการที่ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทุกอย่าง การบริจาคทรัพย์สิน แรงงานและอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการจัดการศึกษา เพราะชุมชนถือว่าเป็นอำนาจหน้าที่โดยตรงของ สถานศึกษา อีกทั้งครูไม่ได้เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ ด้วยมีข้อจำกัดของ ระบบราชการและทัศนคติของครูที่มองว่าชุมชนมีความรู้ น้อย กระบวนการมีส่วนร่วมจึงเป็นแบบผิว เผิน ผ่านทางคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนโดยมีผู้บริหารเป็นผู้นำเสนอข้อมูล และถือว่ามติของที่ประชุมเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ลักษณะของการมีส่วนร่วม ของชุมชนประกอบด้วยการมีส่วนร่วมในการคิดและการตัดสินใจ การให้ความสนับสนุนและ ร่วมดำเนินงาน การตรวจสอบและควบคุมการดำเนินงานของโรงเรียนและการมีส่วนร่วมรับบริการ และรับประโยชน์จากโรงเรียน งานวิจัยของ เด่นศักดิ์ สุริยะ (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาบทบาทของ ผู้บริหาร โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเชียงรายต่อการส่งเสริมชุมชนให้มี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 พบว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ ประชาชนขาด ความรู้ความเข้าใจบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประชาชนขาดความพร้อมในด้าน ระดับการศึกษา งานวิจัยของ จุฑามาศ มนต์ชื่นนิรันดร์ (2534 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาในการ ปฏิบัติหน้าที่ ได้แก่ กรรมการไม่ค่อยมีโอกาสเสนอแนะในด้านการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับ นโยบาย เพราะการจัดการศึกษาเป็นเรื่องที่กรมหรือกองต้นสังกัดสั่งให้ทำ กรรมการมีส่วนร่วมในการ เสนอให้ปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขหลักสูตรวิชาต่างๆ น้อยมาก เพราะหลักสูตรถูกกำหนดโดย กรมอาชีวศึกษาไม่ใช่วิทยาลัยเป็นผู้กำหนดเอง นอกจากนี้ ธาณี โมกษพันธ์ (2545 : บทคัดย่อ) พบว่า แนวทางแก้ไขปัญหาได้แก่ สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องจัดกิจกรรมเพิ่มพูน ความรู้ ประสบการณ์และการมีส่วนร่วมและค่าตอบแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามลำดับ

2.2 สมมติฐานข้อที่ 2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษา ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการ สถานศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาดังกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวม

และรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ และยังไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสงค์ ชูวิจิตร (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาศักยภาพและการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้ โดยเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ในสถานศึกษาเกษตรภาคใต้ ที่มีความแตกต่างกันตามตัวแปร จำแนกตาม ประเภท ตำแหน่งและคุณวุฒิการศึกษา ในส่วนของวุฒิการศึกษา พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติงานโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีการปฏิบัติงานมากกว่ากรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่าในทุกด้าน นอกจากนี้ยังไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สราวุธ ขาววิริง (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย พบว่า ปัจจัยด้านกายภาพที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ รายได้ต่อเดือน อายุและระดับการศึกษา สามารถทำนายการมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาได้ร้อยละ 9.5 และปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษา ได้แก่ ลักษณะของงาน การได้รับการยอมรับ ระดับการศึกษาและสถานภาพ สามารถทำนายการมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาได้ร้อยละ 62.20

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติงานตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 ไม่ว่าจะมิวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีหรือตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป สามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้โดยไม่เกี่ยวข้องกับวุฒิการศึกษา โดยน่าจะสืบเนื่องจากบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบนั้นหน้าที่ส่วนใหญ่ไม่ต้องใช้บุคคลที่มีพื้นฐานเกี่ยวกับวุฒิการศึกษาที่สูงมากในการปฏิบัติงานก็สามารถที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ เช่น ข้อเสนอเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคเรียนละ 2 ครั้ง ข้อเสนอเข้าร่วมรับการอบรมเพื่อศึกษาและทำความเข้าใจในความมุ่งหมาย หลักการของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ข้อเสนอให้ขวัญกำลังใจและยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครูและบุคลากรอื่นในสถานศึกษา ข้อเสนอให้มีการจัดสวัสดิการให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษาตามความเหมาะสม ข้อเสนอให้มีการใช้และดูแลบำรุงรักษาอาคารสถานที่ของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์ ข้อเสนอแสดงความคิดเห็นเพื่อจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้ร่มรื่นและสวยงาม ข้อเสนอจัดหาทุน อุปกรณ์การศึกษาและสิ่งจำเป็นอื่นแก่ผู้เรียนที่ขาดแคลนและไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ข้อเสนอดูแลเด็กที่ได้รับการทารุณ กดขี่ ข่มเหง ต่่วงละเมิดทางเพศ ใช้แรงงานเด็ก กักขัง ฯลฯ ให้ได้รับการช่วยเหลือและส่งไปขอรับบริการที่เหมาะสม ฯลฯ จากบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ใน

ระเบียบฉบับนี้นั้นจึงทำให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษามีความเกี่ยวข้องกับวุฒิการศึกษาแต่ในระดับหนึ่งเท่านั้น ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ได้เกิดจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน น่าจะเกิดจากปัจจัยตัวอื่นมากกว่าที่ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ผลงานวิจัยของ ชูชาติ พ่วงสมจิตต์ (2540 : 274-275) ศึกษาวิจัยวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑล กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน ประกอบด้วย 3 กลุ่มปัจจัย คือ 1) กลุ่มปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ประกอบด้วยปัจจัยด้านเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง สังคมวัฒนธรรม 2) กลุ่มปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน ได้แก่ ความศรัทธา ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ความเป็นห่วงสวัสดิภาพของบุตรหลาน ความผูกพันกับโรงเรียน สถานภาพของคนในชุมชน ความคาดหวังที่มีต่อโรงเรียน ลักษณะนิสัยพื้นฐานของคนในชุมชน เครือข่ายของชุมชน ผู้นำชุมชน ความพร้อมของคนในชุมชน การเห็นแก่ความเจริญของส่วนรวม 3) กลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนและปัจจัยที่เกี่ยวกับบุคลากรของโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารรุ่นก่อนสร้างศรัทธาไว้ให้ ผู้บริหารและครูมีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ผู้บริหารทำงานการศึกษาได้ดี ผู้บริหารและครูให้เกียรติและกำลังใจแก่ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถดี ผู้บริหารและครูประพฤติดี ครูรักและผูกพันและรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน โรงเรียนมีครูเก่าแก่หรือมีศิษย์เก่าในโรงเรียน ครูสนใจเด็กและสอนดี ครูมีความสามัคคี ปัจจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเป็นผู้เข้าไปขอความร่วมมือจากชุมชน สร้างระบบที่เอื้อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ให้ความเอื้อเฟื้อต่อชุมชนและสร้างความมั่นใจให้แก่ชุมชน ปัจจัยเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนมีแผนงานที่ดี มีความน่าเชื่อถือเรื่องการเงิน มีการพัฒนาที่ดี ปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ประสิทธิภาพเป็นมาของโรงเรียน ความเป็นโรงเรียนของชุมชน ชื่อของโรงเรียนและการที่โรงเรียนเป็นแหล่งสร้างประโยชน์แก่ผู้เข้ามามีส่วนร่วม

2.3 สมมติฐานข้อที่ 3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิตี กิตติวิทิตคุณ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภออกระทุ่มแวง จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ(รายได้)ที่แตกต่างกันการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทไม่แตกต่างกันและยัง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัตน์ หมั่นจินะ (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดเชียงราย พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่าง เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษาและบทบาทในชุมชนแล้วปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่าง

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่าสาเหตุน่าจะมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติงานตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 มีการกำหนดบทบาทในหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นมีความเกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับรายได้มีความสัมพันธ์อยู่ในด้านส่งเสริมและสนับสนุน ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบกล่าวไว้ว่า ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและของชาติ แนวปฏิบัติตามที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้ 1) หารายได้ทรัพย์สินและทรัพยากรจากแหล่งต่างๆเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน 2) ส่งเสริมและกำกับติดตามการใช้วิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) ส่งเสริมและกำกับติดตาม เพื่อให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่สืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและของชาติ พร้อมทั้งยกย่องเชิดชูเกียรติภูมิปัญญาท้องถิ่นตามความเหมาะสมและโอกาสอันควร เมื่อนำตัวแปรเรื่องรายได้เข้ามาเพื่อศึกษาความสัมพันธ์กับบทบาทและแนวปฏิบัติตามที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีรายได้แตกต่างกันก็ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเลย เพราะว่า ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ได้กำหนดหน้าที่อย่างชัดเจนว่า ให้ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา หารายได้ทรัพย์สินและทรัพยากรจากแหล่งต่างๆเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งไม่น่าจะเกี่ยวกับการนำรายได้ของตนเองที่หามาได้จากการประกอบอาชีพในปัจจุบันเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพียงแต่เป็นการคิดวิเคราะห์และหาช่องทางหรือหาวิธีเพื่อที่จะระดมทรัพยากรจากชุมชนเข้ามาเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์กับโรงเรียนมากกว่าที่จะดึงเอารายได้ของตัวเองเข้ามามีส่วนร่วม จากบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและแนวปฏิบัติดังกล่าวจึงทำให้รายได้ที่ต่างกันของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดยะลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิติ กิตติวิทิตคุณ (2540 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ(รายได้) ที่แตกต่างกันการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทไม่แตกต่างกันและงานวิจัยของ

วิรัตน์ หมั่นจินะ (2543 : บทคัดย่อ) พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างเพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษาและบทบาทในชุมชนแล้วปรากฏว่าไม่มีความแตกต่าง

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างกลุ่มผู้แทน วุฒิกการศึกษาและรายได้ที่ต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดยะลา

3.1 สมมติฐานข้อที่ 4 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากกลุ่มผู้แทนที่ต่างกันและวุฒิกการศึกษาที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากกลุ่มผู้แทนและวุฒิกการศึกษาที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 แสดงว่า กลุ่มผู้แทนบุคคลภายในที่มีวุฒิกศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มผู้แทนบุคคลภายในที่มีวุฒิกศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มผู้แทนบุคคลภายนอกที่มีวุฒิกศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มผู้แทนบุคคลภายนอกที่มีวุฒิกศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวุฒิกศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรีและกลุ่มผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวุฒิกการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากกลุ่มผู้แทนและวุฒิกการศึกษาที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน

3.2 สมมติฐานข้อที่ 5 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากกลุ่มผู้แทนที่ต่างกันและรายได้ที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากกลุ่มผู้แทนและรายได้ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 แสดงว่า กลุ่มผู้แทนบุคคลภายในที่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท กลุ่มผู้แทนบุคคลภายในที่มีรายได้ระหว่าง 10,000 – 20,000 บาท กลุ่มผู้แทนบุคคลภายในที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท กลุ่มผู้แทนบุคคลภายนอกที่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท กลุ่มผู้แทนบุคคลภายนอกที่มีรายได้ระหว่าง 10,000 – 20,000 บาท กลุ่มผู้แทนบุคคลภายนอกที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท กลุ่มผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิที่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท กลุ่มผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิที่มีรายได้ระหว่าง 10,000 – 20,000 บาท และกลุ่มผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากกลุ่มผู้แทนและรายได้ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

3.3 สมมติฐานข้อที่ 6 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาที่ต่างกันและรายได้ที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาและรายได้ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 6 แสดงว่า ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาค่ากว่าปริญญาตรีที่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีที่มีรายได้ระหว่าง 10,000 – 20,000 บาท ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาทและผู้ที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปที่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปที่มีรายได้ระหว่าง 10,000 – 20,000 บาท ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาและรายได้ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

จากสมมติฐานข้อที่ 4 – 6 ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะ ไม่ว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากกลุ่มผู้แทนบุคคลภายใน กลุ่มผู้แทนบุคคลภายนอก กลุ่มผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีวุฒิการศึกษาระดับใดและรายได้อยู่ในระดับมากหรือน้อย ล้วนต้องปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 เหมือนกันในทุกๆ ด้าน เพราะเป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่สนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทที่ทุกโรงเรียนต้องดำเนินการ ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ว่าจะมาจากกลุ่มใด วุฒิการศึกษามากหรือน้อยและรายได้อยู่ในระดับใด จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทางเดียวกัน คือ จะต้องปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ซึ่งแบ่งออกเป็นด้านใหญ่ๆ ได้ 3 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา เสนอแนวทางและกรณีมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบนี้ตามที่เห็นสมควร 2) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน ประกอบด้วย ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น และ 3) ด้านการให้ความเห็นชอบ ประกอบด้วย ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน พบว่า บทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าวไม่สามารถกำหนดได้ว่าตัวแปรที่ศึกษาคือ กลุ่มผู้แทน วุฒิการศึกษา และรายได้ที่ต่างกันจะเข้าไปเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ ทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัตน์ หมั่นจินะ (2543 : บทคัดย่อ) พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่าง เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษาและบทบาทในชุมชนแล้วปรากฏว่าไม่มีความแตกต่าง งานวิจัยของ ชูชาติ พ่วงสมจิตต์ (2540 : 274-275) พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนประกอบด้วย 3 กลุ่มปัจจัย คือ 1) กลุ่มปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ประกอบด้วยปัจจัยด้านเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง สังคมวัฒนธรรม 2) กลุ่มปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน ได้แก่ ความศรัทธา ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ความเป็นห่วงสวัสดิภาพของบุตรหลาน ความผูกพันกับโรงเรียน สถานภาพของคนในชุมชน ความคาดหวังที่มีต่อโรงเรียน ลักษณะนิสัยพื้นฐานของคนในชุมชน เครือข่ายของชุมชน ผู้นำชุมชน ความพร้อมของคนในชุมชน การเห็นแก่ความเจริญของส่วนรวม 3) กลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรของโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารรุ่นก่อนสร้างศรัทธาไว้ให้ ผู้บริหารและครูมีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ผู้บริหารทำงานการศึกษาได้ดี ผู้บริหารและครูให้เกียรติและกำลังใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถดี ผู้บริหารและครูประพฤติดี ครูรักและผูกพันและรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน โรงเรียนมีครูเก่าแก่หรือมีศิษย์เก่าในโรงเรียน ครูสนใจเด็กและสอนดี ครูมีความสามัคคี ปัจจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเป็นผู้เข้าไปขอความร่วมมือจากชุมชน สร้างระบบที่เอื้อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ให้ความเอื้อเพื่อต่อชุมชนและสร้างความมั่นใจให้แก่ชุมชน ปัจจัยเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนมีแผนงานที่ดี มีความน่าเชื่อถือเรื่องการเงิน มีการพัฒนาที่ดี ปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ประวัติกความเป็นมาของโรงเรียน ความเป็นโรงเรียนของชุมชน ชื่อของโรงเรียนและการที่โรงเรียนเป็นแหล่งสร้างประโยชน์แก่ผู้เข้ามามีส่วนร่วม งานวิจัยของ เมคต์ เมคต์การ์ณิจิต (2541 : บทคัดย่อ)

พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม มี 2 กลุ่มปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยเกี่ยวกับกรรมการศึกษา ได้แก่ เวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน การมีถิ่นกำเนิดและหรือมีที่พักอาศัยในท้องถิ่นที่ตั้งอยู่ การเป็นศิษย์เก่า การมีบุตรหลานเรียนอยู่ในโรงเรียน ความคาดหวังต่อโรงเรียน การมีความสัมพันธ์กับโรงเรียนและความห่วงใยต่อสวัสดิภาพเด็ก 2) ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ได้แก่ คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน ในด้านความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความซื่อสัตย์และเป็นคนในท้องถิ่น โดยกำเนิด คุณลักษณะของครู ได้แก่ ครูมีความประพฤติกดี มีความรู้ความสามารถ มีความเอาใจใส่ต่อเด็ก มีมนุษยสัมพันธ์ดีและมีความเสียสละ การปฏิบัติงานของโรงเรียนต่อกรรมการศึกษา ได้แก่ การให้เกียรติและการให้โอกาสในการมีส่วนร่วม การเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน การปฏิบัติงานของครู ได้แก่ การเอาใจใส่ต่อการเรียนการสอนและความสามัคคีในหมู่ครู ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้แก่ ความมีชื่อเสียงของโรงเรียนและการบริหารการเงินโปร่งใสและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม มี 2 กลุ่มปัจจัย คือ 1) ปัจจัยเกี่ยวกับกรรมการศึกษา ได้แก่ การไม่มีเวลาว่าง ไม่มีถิ่นกำเนิดและหรือไม่มีที่พักอาศัยในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ 2) ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารขาดความเป็นผู้นำ ไม่มีมนุษยสัมพันธ์และไม่เป็นคนในท้องถิ่น โดยกำเนิดและ โสภ สิริสุนทรและคณะ (2543 :83) ได้กล่าวถึง สภาพที่มีผลทางบวกของปัจจัยที่มีต่อการทำงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน นอกจากนี้จากการศึกษาของ สมศักดิ์ จีเพชร (2544 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ปัจจัยรายชื่อที่มีระดับความสำคัญสูงสุดคือ นโยบายของรัฐบาลและการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้นำประเทศ

จากเหตุผลและผลการวิจัยดังกล่าวจึงน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้แทน วมุขการศึกษาและรายได้ที่ต่างกัน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดยะลา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดยะลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและบริหารการศึกษา ในจังหวัดยะลา ควรหาแนวทางในการส่งเสริม ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษายิ่งขึ้นไป

1.2 จากผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดยะลา ที่มาจากรกลุ่มผู้แทน ผู้มี ภูมิการศึกษาและรายได้ที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มาจากรกลุ่มผู้แทนที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน โดย บุคคลภายในมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากกว่าบุคคลภายนอกและ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะนำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดสัดส่วนของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใหม่ โดยน่าจะกำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาใน ส่วน ของบุคคลภายในมีสัดส่วนมากกว่าเดิม เพราะ ผลการวิจัยพบว่าบุคคลภายในมีส่วนร่วมมากกว่า กลุ่มบุคคลภายนอกและผู้ทรงคุณวุฒิ และนำคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มบุคคลภายนอก และผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นอนุกรรมการทำงานในด้านต่างๆ ให้มากที่สุด โดยเฉพาะในด้านส่งเสริมให้ มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการ พัฒนาเต็มตามศักยภาพ เนื่องจากในข้อร่วมดูแลเด็กที่ได้รับการทารุณ กดขี่ ข่มเหง ล่วงละเมิดทาง เพศ ใช้แรงงานเด็ก กักขัง ฯลฯ ให้ได้รับการช่วยเหลือและส่งไปขอรับบริการที่เหมาะสม เพราะ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในข้อนี้มีค่าน้อยที่สุด

1.3 ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานยังอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารการศึกษาควรที่จะหามาตรการที่จะส่งเสริมและ พัฒนาความเป็นผู้เชี่ยวชาญในภาระงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธที่ดีต่อกันระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเป็นการสร้าง องค์กรรู้ความเชี่ยวชาญที่จะนำไปใช้ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ คณะกรรมการสถานศึกษาใน โรงเรียนสังกัดอื่นบ้าง เช่น สำนักงานการศึกษาเอกชนแล้วนำมา เปรียบเทียบกับสถานศึกษาที่รัฐเป็นผู้จัดการศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ คณะกรรมการสถานศึกษาใน โรงเรียนที่ตั้งนอกเหนือจากพื้นที่จังหวัดยะลาหรือ 3 จังหวัดชายแดน ภาคใต้แล้วนำมาเปรียบเทียบกัน

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากตัวแทนอื่นบ้าง เช่น เพศของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดของโรงเรียน ฯลฯ

2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ(โรงเรียนต้นแบบ) แล้วนำมาเปรียบเทียบกับโรงเรียนทั่วไป

2.5 ควรมีการวิจัยเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามลักษณะของชุมชนนั้นๆ เช่น ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง หรือชุมชนที่มีวัฒนธรรมเฉพาะที่ต่างจากที่อื่น

2.6 ควรมีการวิจัยเพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพสูงสุดในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน